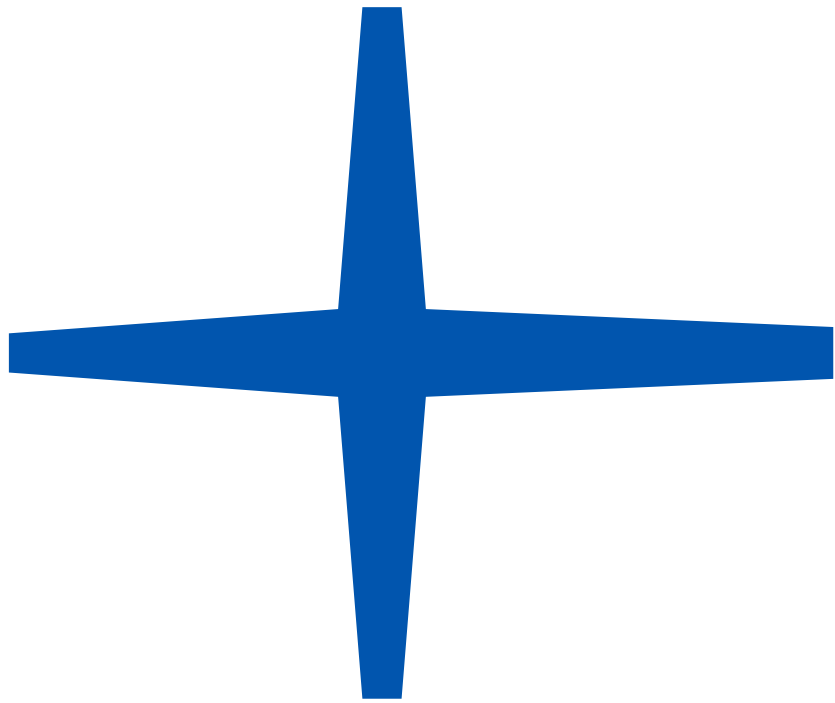

Reilu Peli – urheiluyhteisön eettiset periaatteet

Olympiakomitean syyskokous 20.11.2021

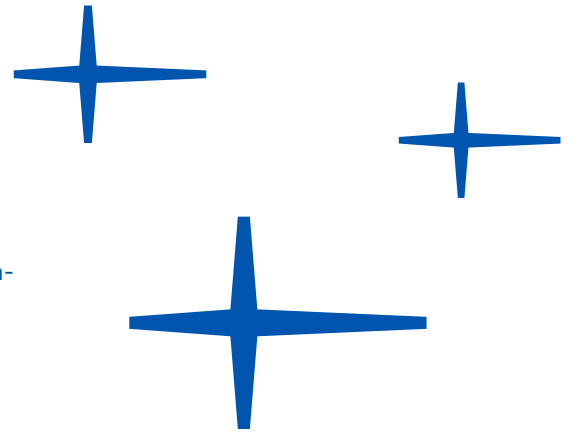

Lähtökohdat

Reilu Peli on jatkuva prosessi. Meistä jokaisella on yhtä suuri ihmisarvo, joka on riippumaton iästä, sukupuolesta, asuinpaikasta, yhteiskunnallisesta asemasta, varallisuudesta, terveydestä, kansallisuudesta, äidinkielestä, etnisestä taustasta, uskonnosta, seksuaalisesta suuntautumisesta tai muusta vastaavasta henkilökohtaisesta ominaisuudesta. Kohtelemme toista ihmistä niin kuin haluamme toisen ihmisen kohtelevan meitä. Urheilussa ei ole vastustajia vaan kilpakumppaneita. Toimintamme perustuu keskinäiseen luottamukseen sekä voimassa olevaan lainsäädäntöön ja säädöksiin.

Reilu Peli on kaikkien liikunnan ja urheilun toimijoiden oikeus ja velvollisuus. Jokainen yksilö ja yhteisö kantavat yksin ja yhdessä vastuun Reilusta Pelistä. Näiden yleisten Reilun Pelin periaatteiden noudattaminen ja edistäminen hyödyttävät meitä kaikkia. Periaatteet on kirjoitettu me-muotoon. ”Me” viittaa ensisijaisesti Olympiakomiteaan ja sen jäsenjärjestöihin. Sillä viitataan myös kaikkiin liikunnan ja urheilun toimijoihin, kuten liikunnan harrastajiin, urheilijoihin, vapaaehtoiisiin, palkallisiin työntekijöihin, valmentajiin ja ohjaajiin, joukkueenjohtajiin, päätöksentekijöihin ja vanhempiin.

Suosittelavaa on, että Olympiakomitean jäsenjärjestöjen hallitukset käsittelevät Reilun Pelin periaatteita oman järjestönsä toiminnan kannalta. Suositeltavaa on myös laatia oma toteuttamismalli siitä, miten Reilun Pelin periaatteita järjestössä toteutetaan käytännössä. Näiden pohjalta Olympiakomitean jäsenjärjestöt voivat tarjota omille jäsenilleen tukea Reilun Pelin tavoitteiden toteuttamisessa.

1. Hyvä hallinto

Kohtelemme kaikkia yhdenvertaisesti ja oikeudenmukaisesti. Päätöksiä tehdessämme valmistelemme, kuuntelemme ja perustelemme ne huolella. Päätöksentekoon liittyvät pelisäännöt ovat kaikkien saatavilla. Rikoksiin ja rikkomuksiin suhtaudumme aina vakavasti. Uskomme kuitenkin ihmiseen ja voimme antaa uuden mahdollisuuden. Rakennamme taloutta realistiselle ja kestäväälle pohjalle.

Viestimme avoimesti ja ajankohtaisesti tavoitteistamme, toiminnastamme sekä tekemistämme päätöksistä. Päätösten valmisteluprosessien pelisäännöt ovat kaikkien saatavilla. Osaamme kuunnella ja arvostamme toisiltamme oppimista. Avoimuus lisää yhteisöllisyyttämme.

Liikuntakulttuurin eri päätöksentekolimillä on päätöksenteon ja toiminnan johtamisen kannalta aina olennainen tieto saatavilla. Päätöksentekijöillä on vastuu hankkia tietoa etukäteen sekä tutustua saatavilla olevaan ja päätöksenteon kannalta olennaiseen aineistoon, kuten kokosten esityslistoihin ja näiden liitteisiin. Jokaisella päätöksentekijällä on vastuu edistää hyvää hallintoa.

Olympiakomiteassa ja sen jäsenjärjestöissä päätösvaltaa käyttää jäsenistö,

jonka ääni kuuluu päätöksenteossa. Teemme päätöksiä ja toteutamme toimintaamme yhteistyössä kaikkien jäsentemme ja muiden halukkaiden kanssa. Yhdessä menestymme paremmin.

Lajiliitoilla on selkeät ja läpinäkyvät kriteerit ja periaatteet, joilla urheilijat valitaan valmennus- ja maajoukkueisiin, kilpailuihin ja muihin ryhmiin ja tapahtumiin. Urheilijavalinnat sekä muut vastaavat valinnat tehdään avoimesti ja riittävän ajoissa.

Kilpailumanipulaatio, eli pyrkimys vaikuttaa joko kilpailun tai ottelun kulkuun tai lopputulokseen, on este reilun pelin toteutumiselle. Emme pysty ratkaisemaan ongelmaa yksin vaan tarvitsemme viranomaisten apua kilpailumanipulaation torjunnassa. Meillä urheilussa on yhteinen ymmärrys ilmiöstä ja tunnistamme sen. Suhtaudumme ilmiöön

kielteisesti ja tunnistamme oman vastuun. Olemme ottaneet huomioon kilpailumanipulaation tekemissämme sopimuksissamme emmekä lyö vetoa omista tapahtumistamme tai pyydä muita lyömään vetoa puolestamme. Torjumme ilmiötä myös ilmoittamalla, mikäli havaitsemme manipulaatiota. Emme jaa ikinä sisäpiiritietoa ja teemme aina parhaamme.

Taloudenpitomme on avointa ja läpinäkyvää. Vain erityisen painavista ja perustelluista syistä on mahdollista rajoittaa julkista avoimuutta esimerkiksi sponsorisopimusten niin edellyttäessä. Talouden suunnittelussa olemme lähempänä realismia kuin optimismia.

Hyvä
hallinto

2. Turvallinen toimintaympäristö

Kaikkiin liikuntaa ja urheilua koskeviin tilanteisiin liittyy kasvatuksellinen ulottuvuus. Tämä asettaa meille jokaiselle kasvatustavoitteen. Kaikki tekemisemme edistää terveyttä, turvallisuutta ja hyvinvointia. Kiusaaminen, häirintä tai muu epäasiallinen käyttäytyminen ei kuulu liikuntaan ja urheiluun. Päihteitä ja väkivaltaa ei yhdistetä toimintaamme. Fyysisiin ja psyykkisiin ongelmiin puututaan, ja niitä ennaltaehkäistään aktiivisesti. Luomme liikunnalle ja urheilulle turvalliset puitteet. Urheiluvoitokset eivät ole urheilijoiden arvon ainoa mittari.

Jokaisen liikkujan ja urheilijan terveys, turvallisuus ja hyvinvointi menevät suoritusurheilun edelle – myös huippu-urheilussa. Mikään toiminta ei saa aiheuttaa vakavia ja pysyviä terveydellisiä haittoja. Yksilön terveys on urheilun menestyksen perusta.

Mikäli urheiluyhteisön jäsenenä huomaamme jonkun terveyttä ja hyvinvointia uhkaavaa käytöstä, on meillä oikeus ja velvollisuus ilmoittaa asiasta valmentajalle, joukkueenjohtajalle tai muulle vastuuhenkilölle, joka puolestaan hankkii tarvittavaa ammattitaitoista apua. Tuntemme kokonaisvaltaista vastuuta lapsista ja nuorista. Esimerkiksi huonosti käyttäytyvää nuorta ei ensisijaisesti ajeta pois toiminnasta, vaan hänen sosiaalista kasvuaan tuetaan. Meillä kaikilla on kuitenkin velvollisuus käyttäytyä vastuullisesti ja asiallisesti. Yhteisiä peri-

aatteita rikkovalla toiminnalla ja käytöksellä tulee olla riittävät seuraamukset.

Liikunnassa ja urheilussa toimintaamme on järjestämässä monilukuisen joukkovapaaehtoisia ja palkattuja toimijoita. Heidän arvonsa tunnetaan ja tunnustetaan, ja heidän jaksamistaan ja hyvinvointiaan tuetaan. Myös vapaaehtoistoimijoiden koulutuksen tukeminen on tärkeää osaamisen, jaksamisen ja yhteisöllisyyden lisäämisen kannalta. Emme ylityöllistä palkallisia emmekä vapaaehtoistyöntekijöitä.

Hankimme ensiapukoulutusta ja kannustamme osallistumaan siihen. Pidämme kiinni ennaltaehkäisyperiaatteista, ja teemme parhaamme, jotta kaikenlaisien vammojen ja tapaturmien esiintymistä pienennetään. Suhtaudumme turvallisuusmääräyksiin vaka-

vasti. Varmistamme, että omat turvallisuussuunnitelmamme työpaikoilla ja tapahtumissa ovat ajan tasalla ja kaikkien osapuolten tiedossa. Lisäämme liikunnan ja urheilun toimijoiden fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista turvallisuutta ja hyvinvointia määrätietoisesti ja tavoitteellisesti.

Hyvä urheilutapahtuma muodostuu monista tahoista. Kilpailijoilla, valmentajilla, tuomareilla, turvahenkilöstöllä, katsojilla ja kannattajilla on kullakin oma roolinsa. Me haluamme, että jokainen roolistaan riippumatta voi urheilla, tehdä työnsä tai nauttia tapahtumista sekä kannustaa suosikkejaan turvallisesa ympäristössä. Säännöissämme on otettu huomioon häiriökäyttäytymiset ja suhtaudumme tähän vakavasti. Ilmoitamme, mikäli epäilemme ennakkoon häiriökäyttäytymistä. Parhaimpien ur-

Turvallinen toiminta- ympäristö

heilutapahtumien tunnelma syntyy vuorovaikutuksesta ja kunnioituksesta kannattajien ja urheilijoiden välillä.

Urheilijan arvo ei koskaan riipu vain tämän urheilusuorituksista. Tarjoamme urheilijoille mahdollisuuksia epäonnistumisten käsittelyyn. Näin osoitamme, että tuemme heitä myös silloin, kun tukemisen tarve on suurin. Pyrimme löytämään jokaiselle liikkujalle ja urheilijalle sellaisen henkisesti ja fyysisesti oikean tasoisen joukkueen tai harjoittelun tason ja määrän, joka edistää tämän terveyttä ja hyvinvointia.

Annamme lapsille ja nuorille aikaa kasvaa ja kehittyä lajissaan omien taitojensa mukaan. Hauska ja reilu toiminta kuuluu myös huipulle haaveilevien lasten ja nuorten urheiluun. Aikaa pitää jäädä riittävästi urheilun ja kilpailun ulkopuoliselle elämälle. Kannustamme jokaista kantamaan vastuunsa lähiyhteisönsä ja laajemmin yhteiskunnan hyvinvoinnista.

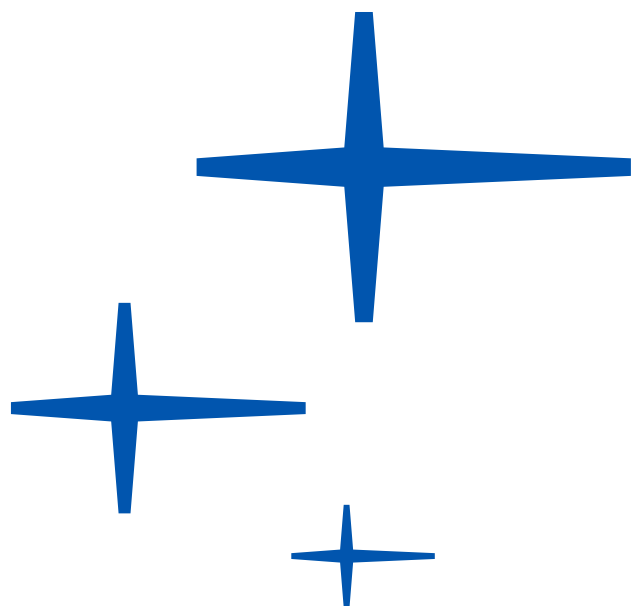
Kiusaaminen, häirintä tai muu epäasiallinen käyttäytyminen ei kuulu urheiluun. Koulutamme ja teemme ennaltaeh-

käisevää työtä epäasiallisen käyttäytymisen kitkemiseksi. Suhtaudumme jokaiseen tapaukseen vakavasti. Kaikilla on toimintaohjeet ja -mallit tapauksiin puuttumiseen sekä niiden käsittelyyn omilla seuroissaan. Kurinpitosääntömme ovat ajantasaiset, jotta pystymme puuttumaan tapauksiin ja sanktioimaan tarvittaessa. Toimimme avoimesti ja kaikki materiaalit ovat jokaisen toimijan saatavilla ymmärrettävässä muodossa. Lajiliitot ja muut jäsenjärjestöt voivat sitoutua liikunnan ja urheilun yhteisiin, vakavaa epäasiallista käyttäytymistä ja vakavia rikkomuksia koskeviin kurinpitomääräyksiin.

Aikuisen ja alle 16-vuotiaan välillä seksuaaliset suhteet ovat kokonaan kielletty. 16–17-vuotiaan ja aikuisen välinen suhde ei ole suotava. Alaikäiset seurustelevat parit eivät jaa seuratoiminnan matkoilla samaa huonetta vaan majoittuvat kuten muutkin. Valtaasemassa olevat aikuiset tunnistavat asemaansa liittyvän vastuullisuuden kanssakäymisessään toiminnassa mukana olevien kanssa.

Tupakan, nuuskan, alkoholin, huumeiden ja muiden päihteiden käyttöä ei liitetä liikunnan ja urheilun maailmaan. Alkoholimainonta ja siihen liittyvä mielikuvamainonta on kielletty urheilutapahtumissa ja tiloissa, jotka on suunnattu lapsille ja nuorille. Tupakanpolto sekä nuuskan ja päihteiden käyttö on kielletty urheilusuorituspaikoilla ja katsomoissa. Lapsille ja nuorille suunnatun toiminnan yhteydessä on alkoholitarjoilu kokonaan kielletty. Aikuiset näyttävät lapsille ja nuorille mallia omalla päihdekäyttäytymisellään. Vastuu korostuu, kun alaikäiset ovat aikuisten vastuulla muun muassa pelimatkoilla.

Rahapeli-ongelman ehkäisyn ja hoidon kehittämisessä kiinnitetään huomiota lapsiin ja nuoriin. Olemme tukemassa ja etsimässä osaavaa apua ja tukea ongelmapelaajille sekä edistämässä peliongelmaa ehkäisevää työtä.

3. Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo

Liikunta ja urheilu ovat avoimia kaikille. Tasavertaisuus, moninaisuus ja oikeudenmukaisuus ovat yhteisömme perusta. Haluamme toimia vuorovaikuttaisesti kaikkien liikunnasta ja urheilusta kiinnostuneiden tahojen kanssa monimuotoisen liikuntakulttuurin kehittämiseksi.

Edistämme monimuotoista liikuntakulttuuria, jossa kaikkia toimijoita arvostetaan. Pyrimme kehittämään eri liikunta- ja urheilulajeja niin, että ne soveltuvat mahdollisimman monelle.

Vaikutamme siihen, että liikuntaan ja urheiluun käytettävät resurssit jakautuvat oikeudenmukaisesti alueellisesti sekä eri ryhmien välillä. Emme tingi laaja-alaisesta tasa-arvosta. Liikuntaa ja urheilua on voitava harrastaa tulo- ja sosiaalistasosta riippumatta. Pyrimme varmistamaan sen, että kaikilla on oikeus ja mahdollisuus valmennukseen ja ohjaukseen taitotasostaan ja tavoitteistaan riippumatta.

Vaikutamme siihen, että liikuntapaikat ja yhdyskuntasuunnittelu tukevat liikunnallista elämäntapaa. Liikunnan olosuhdetyössä korostamme muun muassa turvallisuutta ja saavutettavuutta.

Kunnioitamme yksilön oikeuksia. Kiusaaminen, syrjiminen, haukkuminen, nimittely, fyysinen ja henkinen väkivalta, alistaminen, vähättely, seksuaalinen ja sukupuolinen ahdistelu sekä syrjintä ja rasismi eivät kuulu liikuntaan ja urheiluun - ei edes huumoriksi puettuna. Keskeisistä käyttäytymis- ja toimintatavoista sovitaan myös joukkue- ja seuratason tasolla. Näiden tapojen rikkomiselle määritellään samalla riittävät seuraamukset.

Liikunnassa ja urheilussa ei tulisi olla vaiettuja asioita. Luomme omalla toiminnallamme ilmapiirin, jossa voidaan käydä avointa keskustelua vaikeistakin asioista. Yhteisössämme teemme tilaa sille, että jokainen voi vapaasti päättää ilman pakkoa tai painetta siitä, haluaako puhua omista henkilökohtaisista asioista, kuten seksuaalisesta suuntautumisestaan, vai haluaako mieluummin olla puhumatta.

Kasvatamme omalla esimerkillämme niin lapsia, nuoria kuin aikuisiakin. Kun urheilija kantaa vapaa-ajallaan seuran tunnuksia, on hän esimerkiksi aina myös seuransa edustaja. Huippu-urheilija on alansa huippuammattilainen, joka edustaa lajiaan ja urheilijayhteisöä myös vapaa-aikanaan. Kannustamme liikunnan ja urheilun toimijoita osallistumaan yhteisen hyvän rakentamiseen esimerkiksi auttamalla, tukemalla ja avustamalla heikoimmassa asemassa olevia heidän liikunta- ja urheilutoimintansa edistämiseksi.

4. Ympäristö ja ilmasto

Me olemme osa luontoa. Suojellemme yhteistä ympäristöämme ja ohjaamme myös muita tekemään samoin. Kasvamme yhdessä kohti luonnon kunnioittamista ja haemme tasapainoa omien tekemistemme ja kestäväen kehityksen välille. Osallistumme vastuullisesti toimenpiteisiin kohti vähäpäästöistä yhteiskuntaa.

Urheilyyhteisö tuntee ja kantaa vastuunsa ympäristön ja luonnon hyvinvoinnista. Maamme luontoympäristö on kautta aikojen ollut suomalaisten merkittävin liikuntapaikka. Toimimalla vastuullisesti luonnossa kannamme vastuamme siitä, että myös tulevat sukupolvet pääsevät nauttimaan liikunnan ja urheilun riemusta hyvinvoivassa ympäristössä.

Liikunnan olosuhdetyössä edistämme kestävää kehitystä ja vähähiilistä yhteiskuntaa. Teemme vastuullista ja pitkän tähtäimen olosuhdepolitiikkaa. Tavoitteenamme on, että liikuntapaikkarakentaminen tukee kestävää liikuntakulttuuria, ei lyhytjänteisiin tarpeisiin ja trendeihin perustuvaa kulutusta.

Vaikutamme aktiivisesti siihen, että liikuntapaikkarakentamisessa huomi-

oidaan ekonomisuuden lisäksi ekologisuus ja sosiaalinen kestävyys. Rakentamishankkeissa edistämme kestäväen kehityksen mukaisia ratkaisuja kuten energiaa säästäviä, uusiutuvaa energiaa hyödyntäviä, pitkäikäisiä ja monikäyttöisiä ratkaisuja. Vaikutamme myös siihen, että vanhojen liikuntapaikkojen kunnostusten kautta niiden käytön ekologinen jalanjälki pienenee.

Seuroissa toimiminen on hyvä tapa oppia ympäristövastuuta käytännön arjessa. Näytämme esimerkillämme, miten toimia ympäristöä kunnioittaen ja sen hyvinvointia edistäen.

Emme roskaa tai likaa ympäristöämme. Suosimme joukkoliikennettä ja kimpakyytejä sekä kävelyä ja pyöräilyä. Lapsia ja nuoria kannustamme omatoimiseen kulkemiseen harrastuksiin aina

kun se on mahdollista turvallisuudesta tinkimättä. Toimintaa suunnitellessamme otamme huomioon yksityisautoilun vähentämisen tavoitteen.

Kierrätämme käyttökelpoiset urheiluvälineet. Liikunnan ja urheilun toimistotyössä vähennämme paperinkulutusta ja vältämme tarpeetonta energiankulutusta. Liikunnan ja urheilun massatapahtumia pyrimme järjestämään hyvien joukkoliikenneyhteyksien kautta tavoitettaviksi. Suurissa ja merkittävisissä urheilutapahtumissa huomioimme ympäristöasiat valmistelun varhaisesta vaiheesta lähtien ja kokoamme toimenpiteistä ympäristöohjelman. Tarvittaessa pyydämme asiantuntevaa apua työn tueksi.

5. Antidoping

Antidopingsäännöt koskevat jokaista järjestäytyneeseen urheiluun osallistuvaa toimijaa. Tärkeintä on, että tunnemme ja ymmärrämme vastuumme, jotta osaamme toimia oikein.

Antidopingtoiminnan tärkein tehtävä on vaikuttaa siihen, että kaikilla meillä urheilutoimijoilla on kielteinen asenne dopingiin ja sen käyttöön sekä muuhun toimintaan, joka rikkoo reilun pelin sääntöjä. Meillä jokaisella on oikeus ja velvollisuus edistää puhdasta urheilua.

Urheilujärjestön tehtävänä on luoda antidopingohjelma, joka perustuu voimassa oleviin antidopingsäännöksiin ja antidopingohjelmien kriteeristöön. Näissä ohjelmissa määritellään toimenpiteet sekä vastuuhenkilöt.

Olemme sitoutuneet voimassa oleviin antidopingsäännöksiin. Olemme ottaneet säännöt huomioon, kun teemme muun muassa kurinpitosisäntöjämme. Urheilijoidemme lisenssijärjestelmät ja kaikkien toimijoiden sopimukset kattavat antidopingsäännösten vaatimukset. Huolehdimme, että jokainen toimija ymmärtää oman vastuunsa. Tunnetta vastuumme ja ilmoitamme, mikäli havaitsemme dopingrikkomuksia.

Huolehdimme, että jokainen toimija, niin urheilija kuin hänen tukihenkilönsä, saa antidopingkoulutusta. Jaamme tietoa Puhtaasti paras -verkkokoulutuksesta muun muassa linkittämällä sen sivuillemme ja kannustamalla kaikkia toimijoita suorittamaan koulutuksen. Varmistamme, että uusien antidopingtietoa on kaikkien toimijoiden saatavilla. Tiedämme, mistä saamme lisätietoa ja osaamme ohjeistaa myös esimerkiksi seuroja ottamaan antidopingasiat huomioon toiminnassaan. Tietämättömyys ei saa olla syynä dopingrikkomukseen.

Suunnittelemme toimenpiteet ja raportimme niistä toimintakertomuksissamme. Päivitämme ohjelmaa tarvittaessa. Viestimme ohjelmasta sekä sen toimenpiteistä ja julkaisemme ohjelman internetsivuillamme, missä se on kaikkien nähtävillä. Edistämme toiminnallamme ja esimerkillämme puhtaan urheilun toteutumista.

Antidoping

Urheiluyhteisön vastuullisuusohjelma

Hyvä
hallinto

Turvallinen
toiminta-
ympäristö

Yhden-
vertaisuus
ja tasa-arvo

Ympäristö
ja ilmasto

Antidoping

REILU PELI – URHEILUYHTEISÖN EETTISET PERIAATTEET

YK:N KESTÄVÄN KEHITYKSEN TAVOITTEET 2030

Urheiluyhteisön vastuullisuusohjelma ohjaa vastuullisuustyötämme.
Vastuullisuusohjelma perustuu Reilun Pelin eettisiin periaatteisiin.

#urheillaan ihmisiksi

